

OBSAH

Úvod	7
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	11
1.1 Pojetí oboru	11
1.2 Základní terminologické pojmy	13
1.3 Sociální dimenze tělesného postižení	23
1.4 Vývojové tendence a současnost	25
1.5 Okruhy problémů v somatopedii	36
2 MEDICÍNSKÁ HLEDISKA V SOMATOPEDII	39
2.1 Vymezení kategorie tělesného postižení	39
2.2 Obrny centrální a periferní	41
2.3 Charakteristika nejčastějších forem DMO z vývojového hlediska	50
2.4 Deformace, malformace a amputace	58
2.5 Mobilita jako předpoklad sociální integrace	66
3 EPILEPSIE V DĚTSKÉM VĚKU (Jiří Vítek)	69
3.1 Epidemiologie a etiopatogeneze	69
3.2 Klasifikace epileptických záchvatů, epileptické syndromy a jejich projevy	70
3.3 Diagnostika, diferenciální diagnostika	77
3.4 Farmakologická léčba, prognóza	80
3.5 První epileptický záchvat u dětí a otázka zahájení léčby – prospektivní studie	83
4 PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY	97
4.1 Hledání nových cest	97
4.2 Překonání problému postižení jako podmínka vývoje	100
4.3 Diagnostika dětí s hybným postižením	101
4.4 Vnímání a mozkové hybné poruchy	108
4.5 Rehabilitační program pro jedince se získaným poškozením mozku	110
5 PORUCHY ŘEČI A KOMUNIKACE	115
5.1 Souvislost mezi narušením motoriky a poruchou řeči	115
5.2 Dysartrie, anartrie	118
5.3 Možnosti terapie řeči u dětí s DMO	120
5.4 Nonverbální komunikační systémy	121
5.5 Technické komunikační prostředky	124

6	EDUKACE DĚTÍ S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM	127
6.1	Význam včasné intervence u dětí s vývojovými poruchami	127
6.2	Empowerment, kooperace a poradenství pro rodinu s postiženým dítětem	135
6.3	Charakteristika podpory v raném a předškolním věku	139
6.4	Předškolní vzdělání se zřetelem na děti s tělesným postižením	146
6.5	Dítě s pohybovým postižením v mateřské škole	149
7	INTEGRATIVNÍ/INKLUZIVNÍ NEBO SEGREGATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM	155
7.1	Integrativní/inkluzivní vzdělávání	155
7.2	Současné trendy v edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR	158
7.3	Specifika a úskalí ve výuce žáků s tělesným postižením	162
7.4	Podmínky integrace žáků s tělesným postižením v základní škole	178
7.5	Význam, úkoly a organizace školy při zdravotnických zařízeních	189
8	VYUŽITÍ TERAPIE U ŽÁKŮ S TĚŽKÝM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	193
8.1	Okruh osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami	193
8.2	Těžké postižení jako trvalé ohrožení vývoje a života	195
8.3	Model „vnímání – představy – myšlení“ jako základ terapií ve speciálněpedagogické intervenci	198
8.4	Základní myšlenky konceptu bazální stimulace	203
8.5	Rehabilitační vzdělávací program základní školy speciální	211
9	EDUKATIVNÍ PROCES DOSPÍVAJÍCÍCH A DOSPĚLÝCH SE ZŘETELEM NA TĚLESNÉ POSTIŽENÍ	225
9.1	Výběr profese s ohledem na tělesné postižení	225
9.2	Přechod škola – povolání v kontextu výzkumných aktivit	238
9.3	Tělesné postižení, stárnutí a kvalita života	251
9.4	Specifika rehabilitace u seniorů	253
9.5	Výsledky dosavadních přístupů k jednotlivým skupinám	257
	Shrnutí	263
	Summary	264
	Zusammenfassung	265
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	267
	Jmenný rejstřík	271
	Věcný rejstřík	275
	Literatura	283